

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCLXXII. ad annum DCCCCIX.

Parisiis, 1644

Constitutio Ricvlfi Svectionvm Episcopi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15967

ratio occurrit, ob quam ego hanc Synodum hactenus Moguntinæ statim postpositam, nunc ab ea distingerem.

*****

CONSTITVTIO RICVLFI
SVESSIONVM EPISCOPI.

ANNO
CHRISTI
889.

Anno incarnationis dominicæ DCCCLXXXIX. indictione VII.

EGO Riculfo humilis Sueffionum episcopus, confideratis parœciæ diuinitus nobis commissæ necessitatibus, atque comministris nostris competenti habita ratione, inspirante pariter & opitulante Domino, quædam, quæ ad sacerdotum nostrorum commonitionem, vel vulgaris populi eruditionem pertinere videbantur, modeste & vtiliter pro viribus tractare disposui. Et quamuis totius Christianæ vitæ regula diuinæ scripturæ paginis satis superque teneatur inserta, non incongruum tamen fore putavi, quædam ex his, quæ simplicium obseruationi conueniunt, breuibus & lucidis capitulis annotare, vobisque confacerdotibus, & cooperatoribus nostris habenda simul & crebrius legenda committere, vt si tanta diuinæ & canonicæ auctoritatis volumina reuoluere non sufficitis, hæc saltem breuissima & apertissima manualiter frequentetis, & commissis vobis plebibus salubrem viuendi normam his admonitiunculis præmonstretis. Ita enim cooperante Domino, & periculo ministerii vestri vos poteritis exuere, & cum subiectis populis ad cælestis regni gaudia properare.

I.

Attendite ergo, quia nobiscum sollicitudinem gregis dominici percepistis, & in sacerdotali ministerio secundi ordinis & dignitatis locum possidetis. Et sicut nos, licet immeriti, apostolorum vices in hac ecclesia agere debemus, ita & vos quoque septuaginta duorum discipulorum nobiscum ministerium in hac plebe dominica exercere oportet. Nam & in veteri lege Moyses & Aaron locum summi pontificis tenuerunt, & filii quoque Aaron officium sacerdotale in secundo gradu fortiti sunt. Ad vos enim plebium pertinet cura & sollicitudo, & ex vobis pendet eorum salus, vtilitas, atque animarum profectus. Scriptum namque est de vobis: *Labia sacerdotis custodiunt scien-*

Malach. 2.

tiam, & legem requirunt ex ore eius: quia angelus Domini exercituum est. Angelus namque Latino eloquio nuntius dicitur: Et vos quidem angelorum ministerium expletis, quando vestras plebes instruitis atque docetis. Sed primo necessarium est, vt ipsi diligenti meditatione literarum sacrarum lectionem discatis, quam postmodum alios docere deberis: quia nemo quæ nescit aliis insinuare valet. Enimvero nec latere vos volumus, quod de illis presbyteris, qui desides & ad discendum tardi sunt, regum & imperatorum capitula non sine consensu plurimorum episcoporum sanxerunt, scilicet hoc: Vt quicumque presbyter, a suo episcopo frequenter admonitus de sua scientia, vt discere curet, facere neglexerit, procul dubio & ab officio remoueatur, & ecclesiam, quam tenet, amittat. Quia ignorantes legem Dei etiam aliis annuntiare & prædicare non possunt. Hoc ne alicui vestrum eueniat, fraterno affectu præmonemus.

II.

Oportet igitur vnumquemque sacerdotem, vita, & moribus, & actibus bonis, cum Dei auxilio, populo sibi commisso, ceterisque subditis excellere, vt in eo videant quid imitari & sequi bene operando possint, castitatis videlicet, sobrietatis, humilitatis, modestiæ, aliorumque virtutum diuina gratia largiente, exemplum præbeat, vt iuxta Apostoli vocem, doctrinam Dei nostri in omnibus Tit. 2. ornet.

III.

Habete, quæsumus, studium in psalmos cantando, in diuinos libros legendo, in canonicas horas custodiendo, id est, primam, tertiam, sextam; Missarum quoque quotidiana celebratione, nonam, vespers, & completorium, atque matutinale officium decantando. Et inuitate parochianos vestros, vt si ad alios cursus venire non sufficiunt, saltem Missas frequentius audire studeant, & dominicis, atque aliis diebus festis vespers, matutinas, & Missas frequentare non prætermittant.

IV.

Ad vos ergo dictum esse scitote: *Mundamini qui fertis* 11a. 52.
vasa Domini: vbi non tantum intelligendum esse putetis, quod de calice & patena, vbi corpus & sanguis Domini

Math. 3.

conficitur, dictum sit; sed de corporis munditia, & mentium puritate. Vt enim beatus Gregorius dicit cum de parabola decem virginum tractaret: Vascula nostra sunt corda, in quibus ferimus cuncta quæ cogitamus. Habemus itaque fragile vas, id est corpus nostrum, quod semper summopere mundum seruare debemus, vt dum oblationes mundas Deo porrigimus, ipsi quoque ante sanctum altare illius hostiæ acceptabiles efficiamur.

V.

Item monemus, vt vnusquisque vestrum psalmos, & sermonem fidei catholicæ, cuius initium: Quicumque vult saluus esse: & Canonem Missæ, ac cantum, vel compotum memoriter, & veraciter, ac correcte tenere studeat. Consignationem vero infantum, tam masculorum, quam feminarum, vnus, vel plurium, & consecrationem fontis, & aquæ per domos spargendæ, & animæ commendationem, & orationes ad mortuum sepeliendum habeatis descripta distincte & veraciter, & frequenti vsu ea meditemini, vt correcte & irreprehensibiliter ea, tam super masculum, quam super feminam proferre sciatis. Supradictam vero consignationem infantum volumus vt quadrifarie scribendo diuidatis, super singularem scilicet masculum, & singularem feminam, itemque super plures masculos, & plures feminas, sicut nos vobis, Christo propitio, descripta trademus.

VI.

Math. 4.

Item præmonemus, vt vnusquisque vestrum, missalem, lectionarium, euangelium, martyrologium, antiphonarium, psalterium, & librum quadraginta homiliarum beati Gregorii correctum atque distinctum per nostros codices, quibus in sancta matre ecclesia vtimur, habere laboret. Et libros quidem diuinos, & ecclesiasticos, quoscunque potestis habere, non emittite: ex ipsis enim cibos & condimentum animarum percipietis, dicente Domino: *Non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.* Si quis autem omnes veteris testamenti libros habere nequiverit, saltem hoc studiosius elaboret, vt primum totius diuinæ historiæ librum, Genesin videlicet, sibi correcte transcribat, cuius lectione totius mundi creationem dignoscere valeat.

VII.

VII.

Studere etiam debetis, vt digne atque honeste vestra ecclesiastica vestimenta præparata habeatis, albam videlicet ad diuinum mysterium vnã, vel duas nitidas, cum orariis, id est, stolis duabus nitidis, & amiectis duobus nitidis, corporalibus quoque totidem nitidis, item zonis duabus, id est, cinctoriis, ac mappulis totidem nitidis; ac linteamina altaris habeatis nitida, & casulam sericam, cum qua Missa celebretur. Hoc autem omnimodis prohibemus, vt nemo illa alba vtatur in sacris mysteriis, qua in quotidiano vel exteriori vsu induitur. Loca quoque munda & congrue composita habeatis, vbi post sumpta sancta mysteria, manus & ora vestra lauetis; & si possibile fuerit, vnusquisque calicem cum patena argentea, siue cuiuslibet metalli purissimi habeat; vt cum ad nostram Synodum vnumquemque vestrum eadem vasa, vel cetera, quæ ad ministerium sacerdotale pertinent, deferre iusserimus, vel per vestras parochias transitum fecerimus, nostram exinde offensionem minime incurritis, si hæc præparata inhonestius viderimus. Ad Missam quoque, & vesperas, si sufficitis, thus vel incensum in thuribulo Deo offerte. Illud etiam expresse præcipimus, vt domos vestras nitidas, & sine sordibus & fetoribus habeatis, vt exinde puriores ad altare Domini procedatis.

VIII.

Instante quoque monemus, vt scrutinia per baptismales ecclesias statuto intra quadragesimam tempore generaliter fiant, & vt baptizati mox post baptismum eucharistiam, id est, communionem sanctam percipiant, solícite vos studere præcipimus. Quoniam qui dixit: *Nisi* Ioan. 3.
si quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non intrabit in regnum cælorum: ipse dixit: Nisi manducaueritis carnem Ioan. 6.
filiï hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.

IX.

Solenter studendum est presbyteris, vt curam publice pœnitentium habeant, & orationes ad visitandos infirmos vel infirmas correcte proferre sciant, & maximam curam adhibeant, vt sicut nemo sine baptismo, ita

Concil. Tom. 24.

Gggg

etiam nemo absque viatici munere moriatur; sed neque publice pœnitens, si fuerit infirmus: & sedulo considerent, atque diligenter caueant, ne pro huiusmodi negligentia graue periculum incurrant. Videant quoque ne Simoni mago & Iudæ traditori efficiantur similes, si pro precio, aut pro familiaritate, vel propinquitate pœnitentes ante tempus ad reconciliationem adduxerint, & eis pro reconciliatione testimonium dederint, vel si cum feruore & diligentia pœnitentes aliqua amaritudine, vel, quod absit, odio, aut quia nihil ab eis accipiunt, a reconciliatione suspendi fecerint: quia vt comministri, ita etiam cooperatores presbyteri in ministerio diuino a Deo sunt constituti episcopis. Si vero publice pœnitentes pro certa necessitate, vel ratione, ante præfixos a Canonibus annos fuerint reconciliati, sicut ante reconciliationem, secundum pœnitentium possibilitatem & qualitatem, de eorum pœnitentia sollicitudinem habuerunt; ita & post reconciliationem, vitam eorum & conuersationem, donec præfixum pœnitentiæ tempus expleatur, non negligant, sed solerter discutiant & attendant, scientes non solum episcopis, sed etiam secundum modum suum presbyteris conuenire quod dicitur: *Speculatorem dedi te domui Israel*: & de vnoquoque sibi commisso, rursus per prophetam dicitur: *Sanguinem eius de manu tua requiram.*

Exech. 3.

Ibidem.

X.

Item oportet vt presbyteri infirmos suos post confessionem & reconciliationem oleo sancto perungant, & tunc eos communicent. Quod si ante aduentum eorum infirmus obmutuerit, & certi testes sint, quod ipse infirmus tale signum ostenderit, quia pœnitentiam petiit, quam mora sacerdotis ab eo exclusit, viatici ei subsidium præbeant.

XI.

His excerptis, scire debetis quia facultates ecclesiæ in quatuor partes, canonica auctoritate, sunt diuisæ. Ex quibus vna est, si voluerit, episcopi; alia ad luminaria & facta tecta, id est, restaurationem ecclesiæ; tertia presbytero & suis; quarta hospitibus deputata. Quapropter ex ipsa parte, quæ fabricis debetur ecclesiæ, volumus aut per

nos, aut per nostros comministros, rescire quid annuatim tam in luminaribus olei vel ceræ, quam etiam in re-stauratione tectorum, vel in ornamentis inde in ecclesia pareat. Conuenit etiam vobis vnum, vel duos, vel tres clericos habere, qui vobiscum Missas celebrent, quos salutetis, & a quibus resalutemini, quia Dominus in euangelio dicit: *Vbi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* Matth. 18. Solus autem nemo vestrum Missas celebrare præsumat. In ratione vero sacrorum, hoc omnibus modis obseruare debetis, vt in calice aquam vino miscetis, quia panis corpus, vinum sanguis intelligitur, aqua quæ in cruce de latere Domini manauit, certissime Ioan. 19. fidelem designat populum iunctum capiti suo, quod est Christus. Quibus deuotissime obseruatis, verum Domini corpus procul dubio in veritate conficitur. Et quisquis ex eo, corde & corpore purificatus, cum fide fuerit recreatus, remissionem peccatorum in illo sine dubio operatur.

XII.

Hospites, secundum quod possibile est, excipere, & illis, iuxta vires, ea quibus indigent, hilariter administrare studete: & plebes vestras, vt idipsum faciant, & pedes pauperum lauent, instantius admonete: scientes, quia si aliquis pauperum hospitium postulauerit, & impetrare non meruerit, & extra domum iacens vel a bestiis fuerit comestus, vel frigore, aut aliqua aeris asperitate mortuus, ab illo requirendus erit, qui humanitatis subsidium ei negauerit. Et sacerdos immunis ab hac culpa non erit, qui auditores suos, vt hospitalitatem diligerent, non admonuit. Scimus enim quia magna est hospitalitatis virtus, per quam plurimi Deo placuerunt, & angelos hospitio recipere meruerunt, vt Abrahæ, Lot, Tobix, & aliis quamplurimis legimus contigisse. Semperque meminisse debetis quanta sit merces hospitalitatis, dicente Domino: *Hospes fui, & suscepistis me.* Matth. 25. Verba quoque Apostoli ad memoriam frequentius reuocate dicentis: *Hospitalitatem nolite obliuisci.* Hebr. 13. Et vt cum B. Iob possitis dicere: *Hospitium meum viatori parauit.* Iob. 31. Sententiam quoque S. Gregorii in expositione euangelica frequenter reuoluite dicentis, quia hospites non solum inuitandi sunt, sed etiam trahendi. Susceptis autem

Concil. Tom. 24.

Gggg ij

Tob. 4. hospitibus, secundum possibilitatem vestram, officium
 humanitatis impendite, iuxta hoc quod legitur: *Si multum
 tibi fuerit, abundanter tribue: si vero exiguum, & illud libentis-
 sime impertire.* Recogitantes quoque & illud euangelicum:
Math. 10. *Quicumque dederit calicem aquæ frigidæ tantum in nomine disci-
 puli, amen dico vobis, non perdet mercedem suam.* Et quoniam
 contingere solet, vt susceptæ personæ, illis a quibus susci-
 piuntur, damnum aliquod inferant: si quos tales suscipitis,
 de quorum persona dubitetis, in remota eos domo collo-
 cate, ne locum inueniant, aut ipsi peccandi, aut vobis dis-
 pendium inferendi.

XIII.

Concilium
Carth. III.
Can. 30. Illud quoque summopere cauendum monemus, vt pre-
 sbyteri, vel clerici tabernas causa conuiuandi non adeant;
 neque in ecclesiis vinum, excepta causa necessitatis, ven-
 dere concedant; sed neque vendentes aut ementes in ipsis
 ecclesiis more conuiuantium immorari permittant, quod
 in Concilio Carthaginensi ita inhibetur: Nulli episcopi, vel
 clerici in ecclesia conuiuentur, nisi forte transeuntes hospi-
 tii necessitate illic reficiant; populi autem ab huiusmodi
 conuiuuis, quantum possunt, prohibeantur.

XIV.

Can. 3. Obseruandum quoque monemus, vt presbyteri vel cle-
 rici feminis non cohabitent, neque detrahendi se locum
 donent. De qua re Clemens sanctæ sedis Romanæ eccle-
 siæ præsul ita edocet: *Clericus, inquit, ad feminæ tabernacu-
 lum non accedat, neque properet.* Nec presbyter solus cum sola
 femina fabulas misceat, definiente sancto Nicæno Con-
 cilio, neque episcopo, neque presbytero, neque diaco-
 no, neque vlllo clerico omnino licere habere secum mu-
 lierem extraneam. Nos vero etiam a matribus, amitis, so-
 roribus, vel propinquis cauendum dicimus, ne forte illud
2. Reg. 13. eueniat quod in sancta scriptura legitur de Thamar so-
 re Absalon, quam Amnon frater suus male concupiscen-
Genf. 10. do violauit; de Lot etiam, qui filias suas per ebrietatis
 vitium similiter corrupit. Quod si aliquis vestrum ma-
 trem, sororem, vel amitam ad conuiscendum voca-
 uerit, expleto conuiuio, ad domos suas vel ad hospitia a
 domo presbyteri remota, cum luce diei eas faciat re-
 meare: periculosum quippe est, vt vobiscum habitent:

& ideo inhibutum est a sanctis patribus, quoniam excepta supradicta occasione peccandi femina quæ cum matre, sorore, vel amita, aut nepte ingreditur, non est propinqua: ex quo nisi caute actum fuerit, in laqueum diaboli sacerdotalis ordo incurrere poterit. Inuitati etiam presbyteri a religiosis quibusque pro carorum suorum memoriis non se inebrient, neque inter pocula cantare præsumant, sed neque preces bibendi sub nominibus sanctorum exercent; sed potius cum religione prandeant, & cum sobrietate bibant, & quæ ad ædificationem pertinent, loquantur, & ad tempus cum luce diei ad ecclesias suas redeant.

XV.

Vt presbyteri villici, id est, prouisoires villarum non fiant, & procuratores viduarum non existant; & vt conductores agrorum sæcularium non sint, neque vlli turpi negotio & inhonesto victum vel lucrum quærant. Nec etiam de viduarum conuersatione sic curam habeant, quatenus opinionem suam infament, nec de se locum detractioni donent. Et vt curam habeant, ne ministri reipublicæ, id est, vicarii, & centenarii, seu reliqui exactores aduenas & pauperes affligant. Quod si per se emendare non potuerint, nobis vel commissis nostris innotescant.

XVI.

Monemus præterea, vt presbyteri sic ruralibus, id est, terrestribus, & ceteris occupationibus inseruiant, quatenus diuinum officium non negligant, & scholarios suos modeste dstringant, caste nutriant, & sic literis imbuant, vt mala conuersatione non destruant, & puellas ad discendum cum scholariis suis in schola sua nequaquam recipiant; & vt turpi lucro & negotiationibus non inseruiant.

XVII.

Illud quoque admonendum censemus, vt ab vsuris omnes se subtrahant. Si enim iuxta præceptum Domini, amicos in Deo, & inimicos debemus diligere propter Deum; & eis nostra bona, quæ ipse nobis immeritis contulit, gratis largiri, qua ratione possumus ab eis, qui nostri in Christo sunt fratres (vt idem ait: *Vnus est enim pater vester, omnes autem vos fratres estis*) exigere quæ non accommodauimus, & repetere quæ non præstitimus? Vnusquisque igitur quan-

tum præstiterit, tantum recipiat, & eandem speciem & mensuram annonæ, aut vini, aut argenti, aut certe alicuius precii conualentis, prout inter eos conuenerit: ita tamen vt non multiplicetur, neque superaueatur. De iter agentibus vero & peregrinantibus, similiter obseruandum decernimus, vt nulla eis alia mensura in venundando tribuatur, nisi illa, qua vobis vestra vel accipitis, vel comparatis; quia scriptum est: *Neque circumuenias in negotio fratrem tuum. Et: Eadem mensura, qua mensi fueritis, remetietur vobis.* Et: *Non habebis diuersa pondera, maius aut minus, sed sit tibi iustus modius, æquusque sextarius.*

1. Thess. 4.
Luc. 6.

Mat. 25.

XVIII.

Mercationes vero, quæ diuinis & humanis legibus prohibita sunt, & nunc denuo diebus dominicis a quibusdam improbis exercentur, modis omnibus inhiemus, & vobis inhiendas omni studio canonica auctoritate decernimus. Ineptum namque est, vt Christianus quilibet ea die, qua resurrectionis dominicæ, nostræque redemptionis memoria recensetur, lucra sæcularia vel mercationes exercent, quam totam debet in diuinis laudibus & officiis, atque oblationibus, pro sua & cunctorum ad se pertinentium salute, atque totius ecclesiæ stabilitate occupare.

XIX.

Sepulturas mortuorum ecclesiastica honestate & pietate vnusquisque presbyter disponat, & ne pro sepeliendis mortuis xenia exquirat. Vnde beatus Gregorius ita præsumptibus talia loquitur: Graue nimis, inquit, & procul est a sacerdotis officio, precium de terra concessa putredini quærere, & de alieno velle facere luctu compendium. Hoc autem vitium, & nos postquam Deo auctore ad episcopatus honorem Romanæ sedis accessimus, de ecclesia nostra omnino extirpare decreuimus, & prauam denuo consuetudinem nequaquam vsurpari permittimus. Si autem a deuotis pro suis mortuis quiddam ecclesiæ vel presbyteris sponte offertur, a presbyteris accipi non prohibemus. Quod autem infra ecclesiam neminem sepelire debetis, multis auctoritatibus perdocemur, & maxime beati Gregorii S. Romanæ sedis antistitis. Interrogatus enim a Petro discipulo suo, vtrum animabus aliquid prodesset, si mortuorum corpora in ecclesiis sepelirentur, his

verbis respondit : Cum graua peccata non deprimunt, hoc prodest mortuis si in ecclesiis sepeliantur, quod eorum proximi, quoties ad eadem sacra loca conueniunt, suorum, quorum sepulcra aspiciunt, recordantur, & pro eis Domino preces fundunt. Nam quos peccata graua deprimunt, non ad solutionem potius quam ad maiorem damnationis cumulum eorum corpora in ecclesiis ponuntur. Quod melius, inquit, ostendemus, si ea, quæ diebus nostris gesta sunt, breuiter enarremus. Vir namque vitæ venerabilis Felix Portuensis episcopus in Sabinenſi prouincia ortus atque enutritus est, qui quamdam sanctimoniam feminam in loco eodem fuisse testatur, quæ carnis quidem continentiam habuit, sed linguæ procacitatem atque stultiloquium non declinauit. Hæc igitur defuncta, atque in ecclesia sepulta est. Nocte autem eadem eiusdem ecclesiæ custos per reuelationem vidit, quia deducta ante sacrum altare per medium secabatur, & pars vna illius igne cremabatur, pars autem altera intacta remanebat. Cumque hoc surgens mane fratribus narraret, & locum vellet ostendere, in qua fuerat igne consumpta, ipsa flammæ combustio ita ante altare in marmoribus apparuit, ac si illic eadem femina corpore fuisset igne concremata. Ex qua re aperte datur intelligi, quia in quibus hic dimissa peccata non fuerint, ad euadendum iudicium sacris locis post mortem non valent adiuuari. Ioannes quoque vir magnificus in hac vrbe locum præfectorum seruans, cuius veritatis atque grauitatis sit, nouimus; qui mihi testatus est, Valerianum Patricium in ciuitate, quæ Brixia dicitur, fuisse defunctum. Cui eiusdem ciuitatis episcopus accepto precio, locum in ecclesia præbuit, in quo sepeliri debuisset. Qui videlicet Valerianus vsque ad ætatem decrepitam leuis ac lubricus extitit, modumque suis prauitatibus ponere contempsit. Eadem vero nocte, qua sepultus est, beatus Faustinus martyr, in cuius ecclesia corpus illius fuerat humatum, custodi suo apparuit, dicens: Vade, & dic episcopo, proiciat hinc has foetentes carnes, quas hic posuit, quia si non fecerit, die trigesimo ipse morietur. Quam visionem custos episcopo timuit confiteri. Et rursus admonitus declinauit. Die autem trigesimo eiusdem ciuitatis episcopus cum vespertina hora

sanus atque incolumis ad lectum rediisset, subira & inopinata morte defunctus est. Ex qua re, Petre, collige, quia hi, quos peccata grauia deprimunt, si in sacro loco sepeliri se faciant, restat vt etiam de sua præsumptione iudicentur, quatenus eos sacra loca non liberent, sed etiam culpa temeritatis accuset. His auctoritatibus roborati, vt a vobis quoque huiusmodi præsumptio caueatur, instanter iudicauimus admonendum; & vt talia irrationabiliter postulantibus, rationabiliter, his prolatis auctoritatibus, denegare curetis.

XX.

Rationi quoque proximum esse sanximus, vt in vnoquoque mense, statuta die, id est, in Kalendis vniuscuiusque mensis, per singulas decanias presbyteri simul conueniant, & conuenientes non pastis vel potationibus vacent, sed de suo ministerio & religiosa conuersatione, atque de his, quæ in eorum parochiis accidunt, sermonem habeant, & qualiter pro rege, vel rectoribus ecclesiæ, atque pro suis familiaribus, tam viuus quam & defunctis orare debeant, simul considerent.

XXI.

Docete etiam parochianos vestros, vt quando ad ecclesiam conueniunt, orare pro se, proque aliis cum gemitibus & lacrymis studeant, & a verbis otiosis se subtrahant: quia Saluator noster, quando ingressus est templum, & vendentes in illo & ementes eliminauit, protinus dixit: *Scriptum est, quia domus mea domus orationis vocabitur.* Et si ibidem aliqui sunt discordes, pia admonitione & sacerdotali exhortatione eos ad concordiam reuocate. Si vero semel & bis a vobis admoniti audire refugerint, secundum auctoritatem Agathensis Concilii ab ecclesia excommunicentur. Ita enim in præfato Concilio de his, qui per odium ad pacem non reuertuntur, capite trigesimo primo scriptum continetur, Quod si inimicitias deponere perniciofa intentione noluerint, de ecclesiæ cœtu iustissima excommunicatione pellantur. Item in Concilio Carthaginensi capite nonagesimo tertio: Oblationes dissidentium fratrum, neque in sacrario, neque in gazophylacio recipiantur.

XXII.

Quando autem vobis a nostra paruitate, vel a comministris

Math. 21.

Concilium
Carth. IV.

ANNO CHRISTI 890. nistris nostris, ieiunium faciendum iniungitur, plebes ad ecclesiam venire rogare, & facta litania, & Missis celebratis . . . *Cetera desiderantur.*

CONCILIVM VALENTINVM,
IN QVO REGIS NOMEN LVDOVICO BOSONIS
regis filio ab Arelatensis regni episcopis, proceribusque
delatum est, anno Christi DCCCXC. Stephani papæ V.
anno v. Odonis regis anno III.

ANNO incarnationis dominicæ DCCCXC. indictione
VIII. religiosus atque satis venerabilis Bernoinus, sacrae sedis Viennensis archiepiscopus, pro quibusdam ecclesiae suae, siue generalibus totius regni necessitatibus, sedem adiens apostolicam, consultu ipsius domni apostolici, cui cura & sollicitudo instat omnium ecclesiarum, digno quoque suo relatu de perturbatione huius regni retulit, quomodo post gloriosissimi Caroli imperatoris obitum, aliquamdiu sine rege & principe existens, valde vndique afflicteretur, non modo a propriis incolis, quos nulla dominationis virga coercebat, sed etiam a Paganis: quoniam ex vna parte Northmanni cuncta penitus deuastantes insistebant, ex alia vero Saraceni prouinciam depopulantes terram in solitudinem redigebant. His & aliis huiusmodi causis ab eo auditis reuerendus dominus Stephanus apostolicus, ad lacrymas vsque compunctus, tam verbis, quam scriptis generaliter ad omnes Galliarum cisalpinarum tam archiepiscopos, quam & reliquos venerabiles antistites directis, suo sanctissimo commonuit hortatu, vt vnanimes atque concordēs omnes in Ludouico, nepote quondam Ludouici gloriosissimi imperatoris, consentientes, hunc super populum Dei regem constituerent. Cum igitur diligenter comperissemus, quod assensus sanctae catholicae & apostolicae matris nostrae huic fauere electioni, simul conuenimus in ciuitatem Valentiam, domnus scilicet Aurelianus Lugdunensis sedis archiepiscopus, nec non & domnus Rostagnus vrbis Arelatensis archiepiscopus, venerabilis quoque Arnaldus Ebrodunensis archiepiscopus, ipse quoque domnus Bernoinus